

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 230 9730

www.ip-rs.si

gp.ip@ip-rs.si

Številka: 007-79/2023/2

Datum: 4. 12. 2023

Ministrstvo za pravosodje
gp.mp@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (EVA 2023-2030-0015) – MNENJE

ZVEZA: vaš dopis št. IPP 007-184/2023/1 prejet dne 15. 11. 2023 in priloženo gradivo

Spoštovani,

na podlagi vašega zaprosila, 3. točke prvega odstavka 55. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba) in 76. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj (ZVOPOKD) v nadaljevanju posredujemo mnenje Informacijskega pooblaščenca (IP) k prejetemu predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij – EVA 2023-2030-0015 (v nadaljevanju predlog ZIKS-11).

IP dokončne presoje obstoja pravnih podlag za posamezne obdelave zgolj na podlagi prejetega gradiva ne more izvesti, saj je to naloga in odgovornost predlagatelja (in v končni fazi upravljavca), zato zgolj iz previdnosti dodajamo, da mora biti glede na 38. člen Ustave vsaka obdelava osebnih podatkov primarno opredeljena z zakonom v skladu z načelom sorazmernosti (in ne podzakonskim aktom) ter da mora biti zakon do te mere jasen in enoznačno razumljiv, da ni dvoma o tem, katere obdelave osebnih podatkov določa, za katere namene in kdo je zanje odgovoren. V zvezi s tem predlagamo, da preverite, ali je na podlagi podzakonskih aktov, katerih sprejem predvidevata nova 202.a in 202.b člen morda predvidena vzpostavitev novih evidenc ali druge oblike obdelave osebnih podatkov, za katere pravna podlaga ne izhaja iz obstoječih zakonskih predpisov. V kolikor bi bilo temu tako, predlagamo ustrezno dopolnitev predloga ZIKS-11.

Omejitve pravic posameznikov

Dodatno želi IP izpostaviti težave, ki v praksi nastajajo v primeru zahtev za seznanitev z lastnimi osebnimi podatki in situacij, ko se taka zahteva v celoti ali deloma zavrne bodisi na podlagi 10. člena ZIKS-1 bodisi na podlagi 38. člena ZIKS-1. V skladu s 15. členom Direktive (EU) 2016/680 lahko države članice sprejmejo zakonodajne ukrepe, s katerimi posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, popolnoma ali delno omejijo pravico do dostopa, vendar le če in dokler je taka delna ali popolna omejitev, ki mora spoštovati temeljne pravice in zakonite interese zadevnega posameznika, nujen in sorazmeren ukrep v demokratični družbi. V zvezi s tem 25. člen ZVOPOKD določa, da se pravica posameznika do dostopa do lastnih osebnih podatkov lahko delno ali popolnoma omeji glede posameznih obdelav ali posameznih kategorij le z zakonom in ob upoštevanju njegovih človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter zakonitih interesov in le, če in dokler je to nujno in sorazmerno:

1. da se onemogoči oviranje ali vplivanje na uradne postopke, katerih nameni so določeni v prvem odstavku 1. člena tega zakona;
2. da se onemogoči oviranje ali vplivanje na druge uradne postopke, povezane s prejšnjo točko;
3. zaradi zagotavljanja javne varnosti;
4. zaradi zagotavljanja varnosti države ali obrambe države;
5. zaradi varstva ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin tretjih oseb.

Ugotavljamo, da tem zahtevam ne zadosti niti določba 10. niti določba 38. člena ZIKS-1. V primeru 10. člena do težav prihaja, zaradi odsotnosti jasnejše opredelitve (lahko tudi definicije formalne oblike)

dokumenta, ki vsebuje »varnostno oceno«. V praksi namreč vsebinsko pod ta pojem pristojni organi štejejo zelo raznolike dokumente tudi npr. dopis uradni instituciji ter uradne zaznamke o zaznavi dogodka, ki po presoji IP ne vsebujejo v celoti »ocene dejavnikov tveganj« in nič ne ocenjujejo, temveč zgolj opisujejo, zaznavajo. V širšem smislu ti dokumenti lahko sestavljajo podlago za pripravo varnostne ocene oziroma bi se določeni deli dokumentov celo lahko šteli za del varnostne ocene, ne pa v celoti. Ob tako široki razlagi določbe druge alineje 10. člena ZIKS-1 bi tako lahko prišlo do situacije, ko se celoten spis obsojenca obravnava kot varnostna ocena, kar pa v praksi ni sprejemljivo in ni skladno z zgoraj navedenimi zahtevami ZVOPOKD in Direktive (EU) 2016/680. Podobno je preveč odprta in splošna določba tretjega odstavka 38. člena ZIKS-1, ki se glasi: »Ugotovitve, ki se zbirajo med izvrševanjem kazni zapora, niso dostopne osebi, na katero se nanašajo, če bi seznanitev s temi ugotovitvami lahko negativno vplivala na delo z njo.«. Ta določba je zapisana široko in nedoločno ter v praksi omogoča zelo široke razlage omejitve pravice do dostopa do lastnih osebnih podatkov ter posledično ni skladna z zgoraj navedenimi zahtevami ZVOPOKD in Direktive (EU) 2016/680.

IP zato predlaga, da se omejitve dostopa do osebnih podatkov iz zbirke podatkov o obsojencih v 10. in 38. členu določi jasneje, ožje, konkretnije in upošteva zgoraj navedene pogoje po 15. členu Direktive (EU) 2016/680 in 25. členu ZVOPOKD ter 15. člen Ustave.

Izvajanje videonadzora

Prav tako IP predlaga, da se v skladu s 15. in 38. členom Ustave ter določbami ZVOP-2 jasneje, določneje in konkretnije opredeli pogoje in situacije, ko se v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij oz. za druge namene na podlagi ZIKS-1 uporablja videonadzor (trenutno to določata 74. in 235.a člen ZIKS-1 ter predlagane dopolnitve 236. člena ZIKS-1, ki so opredeljene v 35. členu predloga ZIKS-1). Veljavne in novo predlagane določbe ZIKS-1 so zelo skope in splošne ter prepuščajo brez resnejših omejitev v celoti presojo potrebnosti, obsega in izvajanja videonadzora v ureditev podzakonskim aktom oz. konkretni presoji pristojnih oseb (določen ni npr. niti rok hrambe posnetkov). **IP v ničemer ne nasprotuje potrebi po uporabi videonadzora na podlagi ZIKS-1, vendar predlaga, da predlagatelj in zakonodajalec v luči zahtev ustavnega načela sorazmernosti ter določb ZVOP-2 v ZIKS-1 jasneje opredelita ustrezne ukrepe, pogoje oz. omejitve glede izvajanja videonadzora s ciljem zagotavljanja sorazmernosti posegov v zasebnost.**

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka

Pripravila:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav.
namestnica informacijske pooblaščenke